

Op weg naar een aardgasvrij Zundert

Rapportage online enquête
over de Transitievisie Warmte

Gemeente Zundert

E:M+MA.

Inhoudsopgave

Aardgasvrij Zundert: waarom, hoe, voor wie?

3

Waarom aardgasvrij? 3

Waarom deze online enquête? 3

Hoe hebben we inwoners geworven? 3

Onderzoeksverantwoording

3

Representativiteit 4

Oorzaken afwijkingen 6

Algemene conclusies

7

Nog weinig urgentie op aardgasvrij..... 7

Gebrek aan kennis over duurzame alternatieven 7

Als eerste aan de slag waar schaalbaarheid, betaalbaarheid en motivatie (mogelijk) is 7

Op tijd informeren is belangrijker dan meepraten..... 8

Hoe nu verder op basis van deze uitkomsten? 8

Alle opbrengsten per vraag

9

Aardgasvrij Zundert: waarom, hoe, voor wie?

Waarom aardgasvrij?

Klimaatverandering is een feit. Ook in Nederland verandert het klimaat. Daarom is in Nederland in 2015 het Klimaatakkoord getekend. Het doel? Verdere klimaatverandering en de consequenties daarvan zoveel mogelijk tegengaan.

De gemeente Zundert gaat, net als alle andere gemeenten in Nederland, de komende jaren aan de slag met de plannen om van het aardgas af te gaan. Gebouwen zullen worden voorzien van een andere, duurzame warmtebron. Dit proces is de warmtetransitie genoemd en het plan de Transitievisie Warmte (TVW). De gemeenteraad stelt de visie vast, in het najaar van 2021.

Advies- en ingenieursbureau DWA en communicatie- en participatiebureau EMMA ondersteunen de gemeente Zundert bij dit proces.

Waarom deze online enquête?

Tijdens het traject is input van inwoners enorm belangrijk. Via een enquête en twee inwonersavonden worden inwoners gevraagd mee te denken over hoe we in Zundert het beste van het aardgas af kunnen. Wat zijn belangrijke voorwaarden? Waar ziet u kansen en waar zitten uw zorgen? In

de afwegingen die Zundert moet maken, is maatschappelijke acceptatie minstens zo belangrijk als een technische analyse.

Hoe hebben we inwoners geworven?

De enquête is verspreid via de gemeentelijke website; de Zundertse bode; (betaalde) Facebook (advertenties) en Twitter. Ook zijn 44 Zundertse organisaties gecontacteerd met de vraag of ze de enquête binnen hun netwerk konden verspreiden. In totaal hebben 385 inwoners de enquête ingevuld. De gemeente Zundert heeft in totaal circa 22.000 inwoners.

Deze rapportage geeft een overzicht van de uitkomsten van de online enquête.

Onderzoeks- verantwoording

Representativiteit

Genderidentiteit

In totaal vulden 256 mannen (66%), 126 vrouwen (33%) en 2 non-binaire inwoners (0.5%) de enquête in. Non-binaire mensen zijn mensen die zich niet als man, maar ook niet als vrouw identificeren. In Zundert is de verhouding man/vrouw: 11.139 mannen (51%) en/10.690 vrouwen (49%). In onze steekproef zijn mannen dus oververtegenwoordigd.

Leeftijd

Onderstaande tabel laat het verschil zien tussen leeftijd van de gesproken respondenten en de leeftijd van alle inwoners van Zundert. Op basis van deze grafiek kun je concluderen:

- De leeftijdsgroepen tot 25 jaar en 65+ in deze rapportage is ondervertegenwoordigd
- De leeftijdsgroepen 25 tot 45 en 45 tot 65 in de rapportage zijn oververtegenwoordigd

Doelgroep	Populatie	Respondenten
T/m 25 jaar	16%	4%
25 – 45 jaar	21%	37%
45 – 65 jaar	32%	48%
65 +	22%	11%

Bron: CBS-data uit 1 januari 2020

Opleidingsniveau

Gekeken naar het opleidingsniveau kun je concluderen dat hoogopgeleide inwoners in deze rapportage sterk zijn oververtegenwoordigd. De onderstaande tabel laat het verschil zien tussen het opleidingsniveau

binnen de gemeente Zundert en de respondenten van de enquête. De tabel gaat uit van de verdeling die het CBS¹ hanteert.

Opleiding	Populatie	Respondenten
Lager onderwijs	30%	44%
Middelbaar onderwijs	21%	44%
Hoger onderwijs	23%	56%

Woonplaats

Kijkend naar de verdeling van respondenten over de 5 woonplaatsen, zien we dat de verdeling redelijk overeenkomt met de werkelijkheid.

Rijnsbergen is iets ondervertegenwoordigd en Zundert, Klein-Zundert en Achtmaal iets oververtegenwoordigd.

Woonplaats	Populatie	Respondenten
Achtmaal	8%	9%
Klein-Zundert	11%	13%
Rijnsbergen	30%	22%
Wernhout	13%	13%
Zundert	38%	43%

Bron: CBS-data uit 1 januari 2020

¹ Indeling opleidingsniveau CBS (1 jan 2019)

- Laag onderwijs omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het VMBO, de eerste 3 leerjaren van HAVO of VWO en de entreeopleiding, de voormalige assistentenopleiding (MBO1) of het praktijkonderwijs.

- Middelbaar onderwijs omvat de bovenbouw van HAVO of VWO, de basisberoepsopleiding (MBO2), de vakopleiding (MBO3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (MBO4).
- Hoog onderwijs omvat onderwijs op het niveau van HBO of WO.

Oorzaken afwijkingen

Vaak vullen betrokken inwoners, die interesse hebben in het onderwerp, online enquêtes in. Dit zijn veelal inwoners die of sterk voorstander, of tegenstander zijn van een onderwerp. Hier zien we - zoals we vaker zien als het gaat om de energietransitie – dat het vaak de wat oudere, hoogopgeleide mensen (en nog vaker mannen) zijn die de enquête invullen. Jongeren, of het absolute 'stille midden' betrekken bij de energietransitie blijft voor veel overheden een lastige opgave.

De onderzoeksresultaten dienen in het licht van deze onderzoeksverantwoording gelezen te worden

Algemene conclusies

Nog weinig urgentie op aardgasvrij

Een kleine 20% vindt het belangrijk dat Zundert in 2050 van het aardgas af is, 62% vindt dit (helemaal) niet belangrijk. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er in Zundert momenteel nog weinig urgentie wordt gevoeld om van het aardgas af te gaan.

Keuzevrijheid, betaalbaarheid en heldere informatie zijn voor inwoners belangrijk

Betaalbaarheid (98%), de informatievoorziening (96%) en keuzevrijheid (93%) worden door vrijwel alle respondenten als belangrijke voorwaarden gezien voor een duurzame warmteoplossing.

Passend in deze lijn maken respondenten zich het meeste zorgen over: kosten (91%), geen keuzevrijheid hebben (84%) en verbouwing van hun huis (83%).

De duurzaamheid van de oplossing speelt relatief een geringe rol (52%)

Deze uitkomsten liggen in lijn met het feit dat nog weinig inwoners de urgentie voelen om van het aardgas af te gaan. Duidelijk is dat van het

aardgas afgaan nu vooral nog als iets wordt gezien waar mogelijk veel last van komt en wat tot kosten kan leiden.

Gebrek aan kennis over duurzame alternatieven

Waar de resultaten een heel duidelijk beeld geven van de zorgen van inwoners, geven de resultaten geen eenduidig beeld over de houding van inwoners ten opzichte van verschillende duurzame alternatieven. Bij de vraag 'Hoe kijkt u aan tegen bepaalde duurzame alternatieven?' is voor geen enkel duurzaam alternatief een meerderheid te vinden die er positief tegenover staat. Maar er is ook veel onwetendheid. Bij iedere genoemde warmtebron geeft 25 tot 58% van de respondenten aan 'geen mening' te hebben, het niet te weten of er 'niet positief/niet negatief' tegenover te staan.

Hier staat tegenover dat van vier van de acht genoemde warmtebronnen een meerderheid van de respondenten zegt er kennis van te hebben.

Als eerste aan de slag waar schaalbaarheid, betaalbaarheid en motivatie (mogelijk) is

Als respondenten een wijk zouden moeten aanwijzen om te beginnen met het verduurzamen van hun woning, kiezen respondenten voor wijken waar:

- In een keer grote slagen gemaakt kunnen worden met grote gebouwen. Inwoners zelf initiatief willen nemen
- De overstap betaalbaar is
- Toch al verbouwingen plaatsvinden

Ook dit laat zien dat inwoners op dit moment nog niet de bereidheid hebben om zelf 'extra' geld te betalen voor de overstap naar aardgasvrij. Efficiëntie in zowel kosten als zo weinig mogelijk hinder zijn belangrijk.

Op tijd informeren is belangrijker dan meespreken

Inwoners vinden het belangrijker dat ze op tijd en goed geïnformeerd worden dan daadwerkelijk mee te kunnen praten. Ruim de helft (52%) van de respondenten kiest voor de optie 'ik wil geïnformeerd worden'. 20 procent wil 'meedenken en geïnformeerd worden' en 11% wil 'meedenken'.

Zoals ook gezegd in de onderzoeks-verantwoording, bestaat er in de gemeente vaak 'het stille midden' dat moeilijk te bereiken is. Kijkend naar deze uitkomst lijkt het als gemeente, rondom het aardgasvrij worden, vooral belangrijk om de informatievoorziening richting inwoners zo goed mogelijk op orde te hebben en dan inwoners de mogelijkheid te bieden mee te kunnen laten denken.

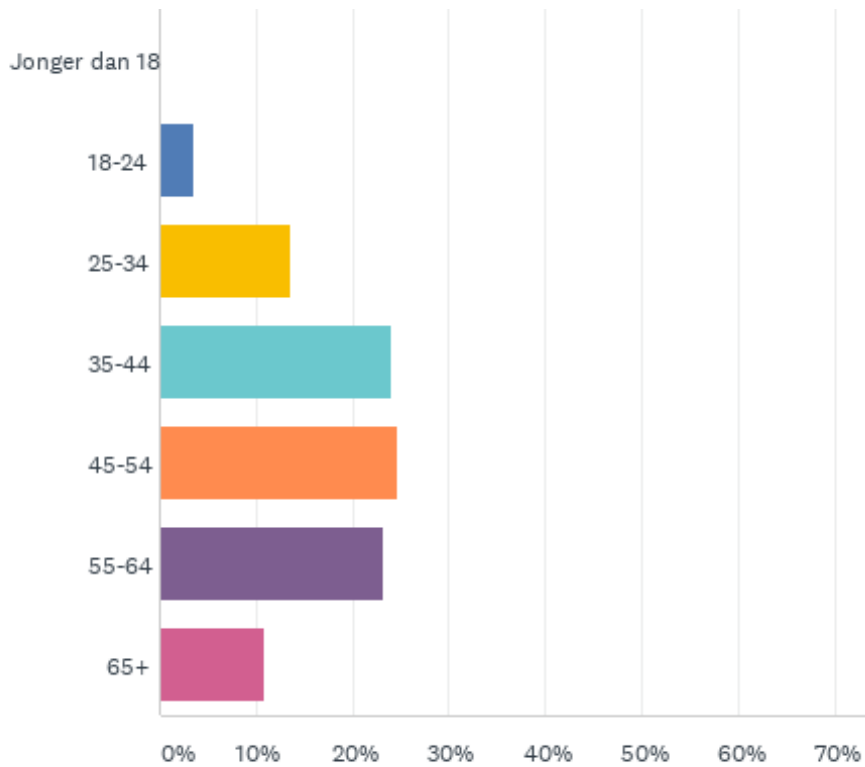
Hoe nu verder op basis van deze uitkomsten?

Zoals duidelijk wordt uit deze rapportage, voelen inwoners in Zundert nog weinig urgentie om van het aardgas af te gaan. Daarnaast lijken veel inwoners nog niet voldoende kennis te hebben om zich een duidelijke mening te vormen over de verschillende duurzame alternatieven. Inwoners maken zich momenteel vooral zorgen over eventuele kosten en verbouwingen.

Het lijkt erop dat als je een belangrijke stap wil zetten in het transitie-visie ready maken van Zundert, dat het een goed begin is om de kennis over het onderwerp te vergroten en daarmee vertrouwen op te bouwen bij inwoners. Waarom hebben we het in Zundert over aardgasvrij? Hoe gaan we dat doen de komende tijd, zonder overhaaste beslissingen te nemen en dure oplossingen te bedenken? En hoe nemen we de burger zo goed mogelijk mee?

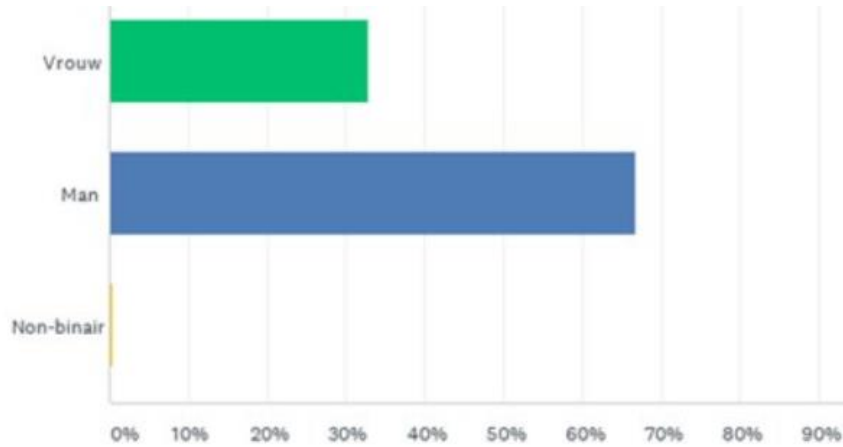
Op pagina 8 t/m 19 vindt u de volledige opbrengsten per vraag.

Leeftijd

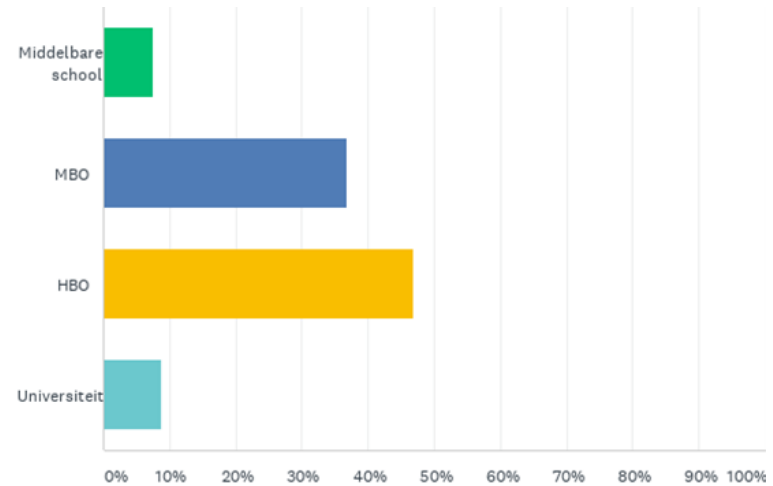
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Jonger dan 18	0.00% 0
18-24	3.65% 14
25-34	13.54% 52
35-44	23.96% 92
45-54	24.74% 95
55-64	23.18% 89
65+	10.94% 42
TOTAAL	384

Genderidentiteit

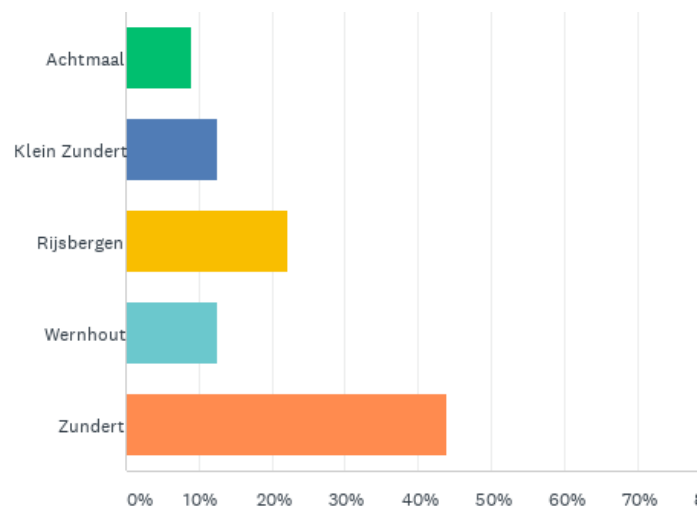
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Vrouw	32.81%	126
Man	66.67%	256
Non-binair	0.52%	2
TOTAAL		384

Opleidingsniveau

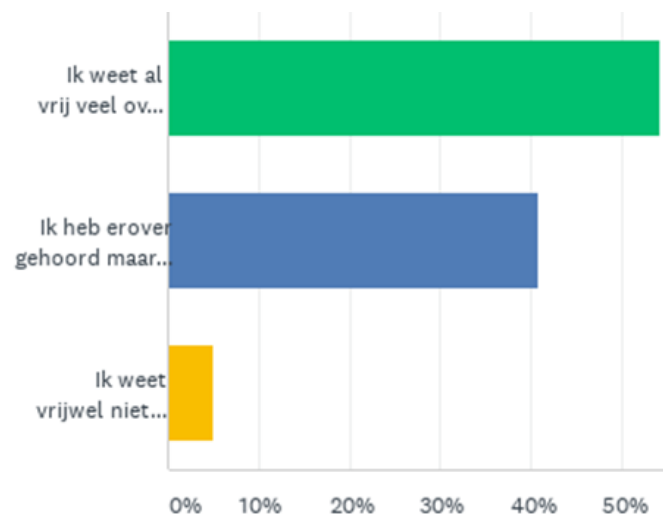
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Middelbare school	7.55%	29
MBO	36.72%	141
HBO	46.88%	180
Universiteit	8.85%	34
TOTAAL		384

Woonplaats

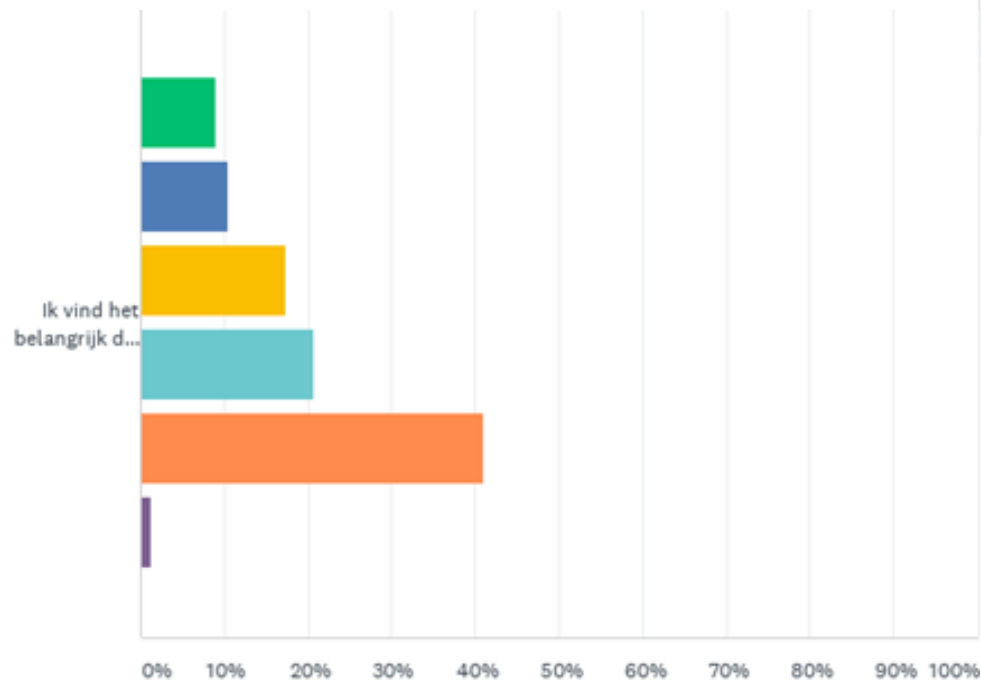
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Achtmaal	9.09% 35
Klein Zundert	12.47% 48
Rijsbergen	22.08% 85
Wernhout	12.47% 48
Zundert	43.90% 169
TOTAAL	385

Op de hoogte van de overstap een duurzame warmtevoorziening

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Ik weet al vrij veel over de overstap naar een duurzame warmte-oplossing	54.17% 208
Ik heb erover gehoord maar heb me er nog niet in verdiept	40.89% 157
Ik weet vrijwel niets van dit onderwerp	4.95% 19
TOTAAL	384

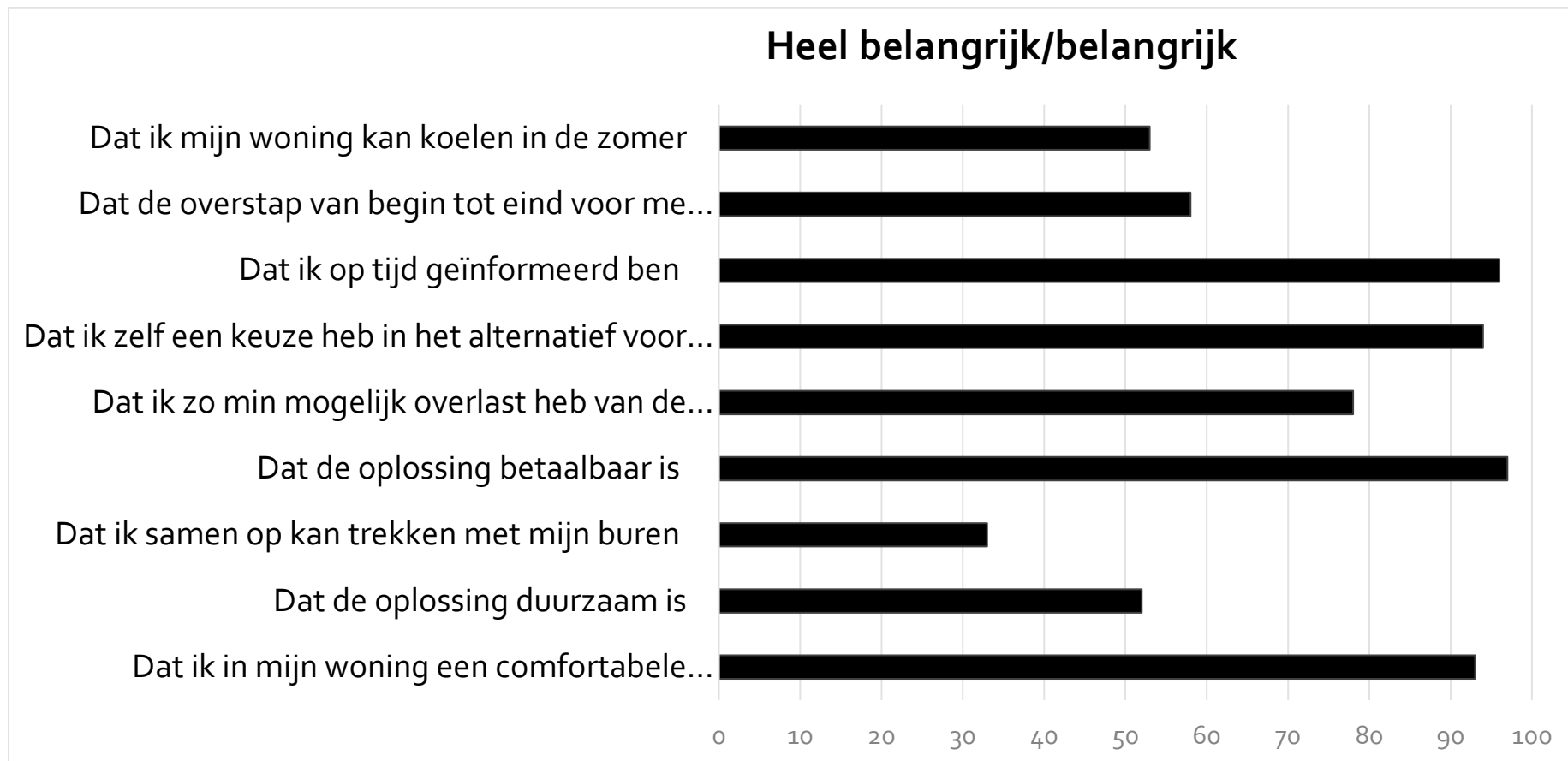
'Ik vind het belangrijk dat de gemeente Zundert aardgasvrij is in 2050'

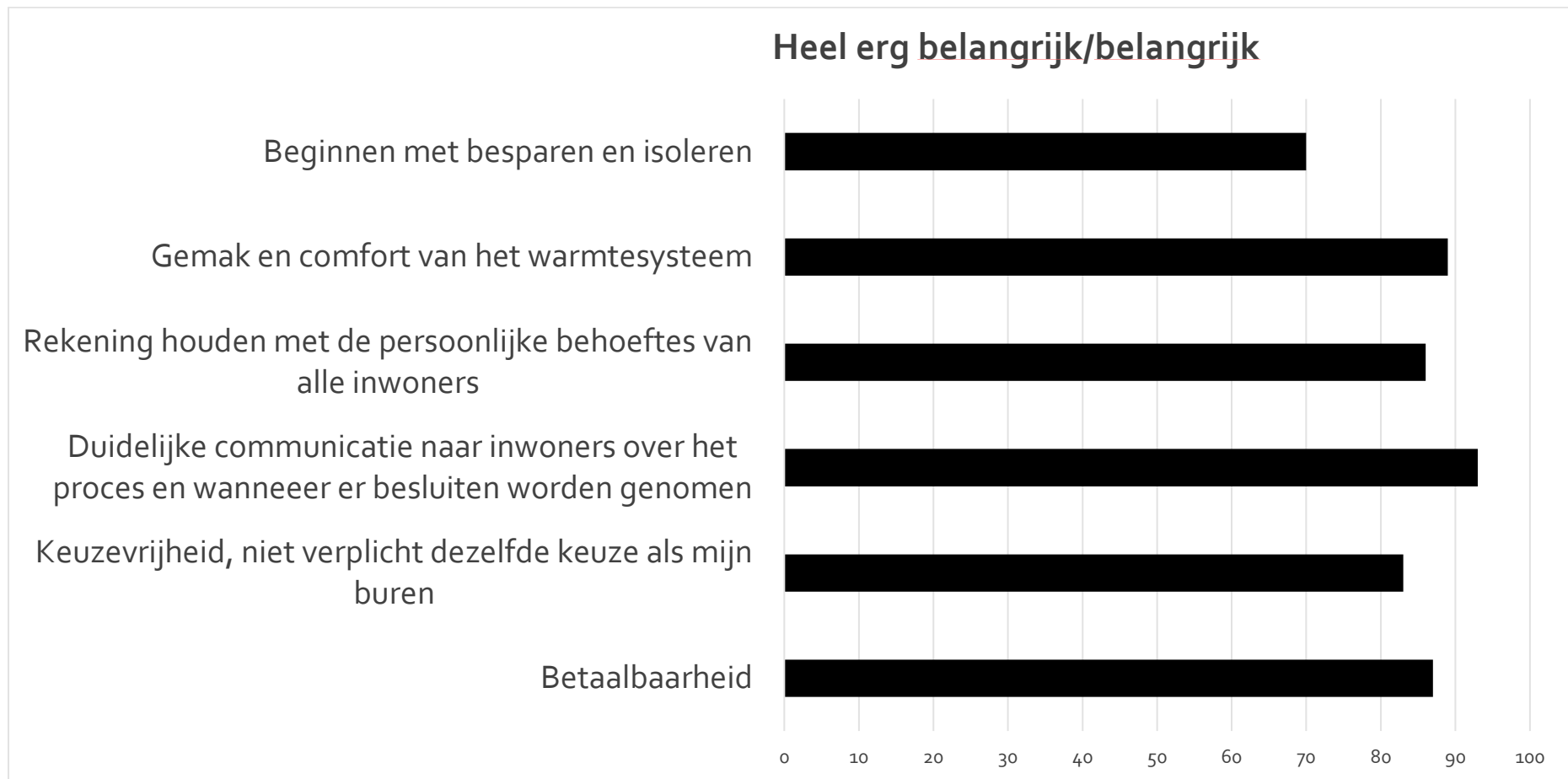
■ Helemaal mee eens
 ■ Mee eens
 ■ Niet mee eens/niet mee oneens
■ Mee oneens
 ■ Helemaal mee oneens
 ■ Weet ik niet/geen mening

HELEMAAL MEE EENS	MEE EENS	NIET MEE EENS/NIET MEE ONEENS	MEE ONEENS	HELEMAAL MEE ONEENS	WEET IK NIET/GEEN MENING	TOTAAL
9.09%	10.39%	17.40%	20.78%	41.04%	1.30%	385
35	40	67	80	158	5	

Wat vinden inwoners het belangrijkste aan de duurzame warmte-oplossing voor hun woning?

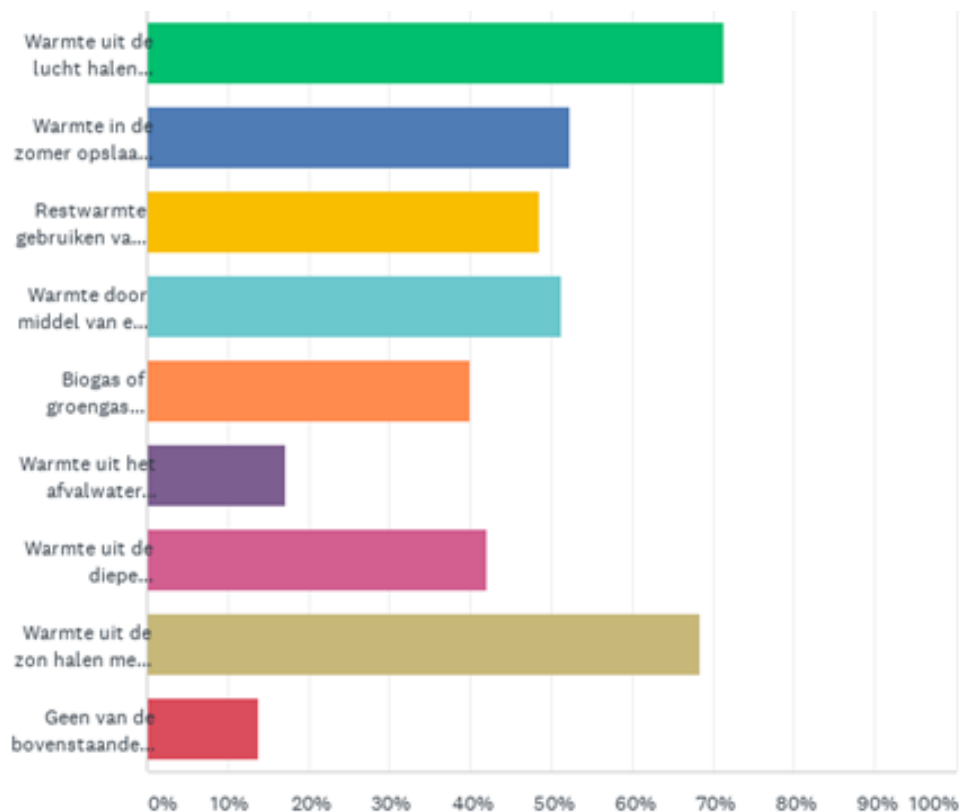
Wat vinden inwoners belangrijk als er plannen worden gemaakt voor een aardgasvrij Zundert?

Waar maken inwoners zich het meeste zorgen om?

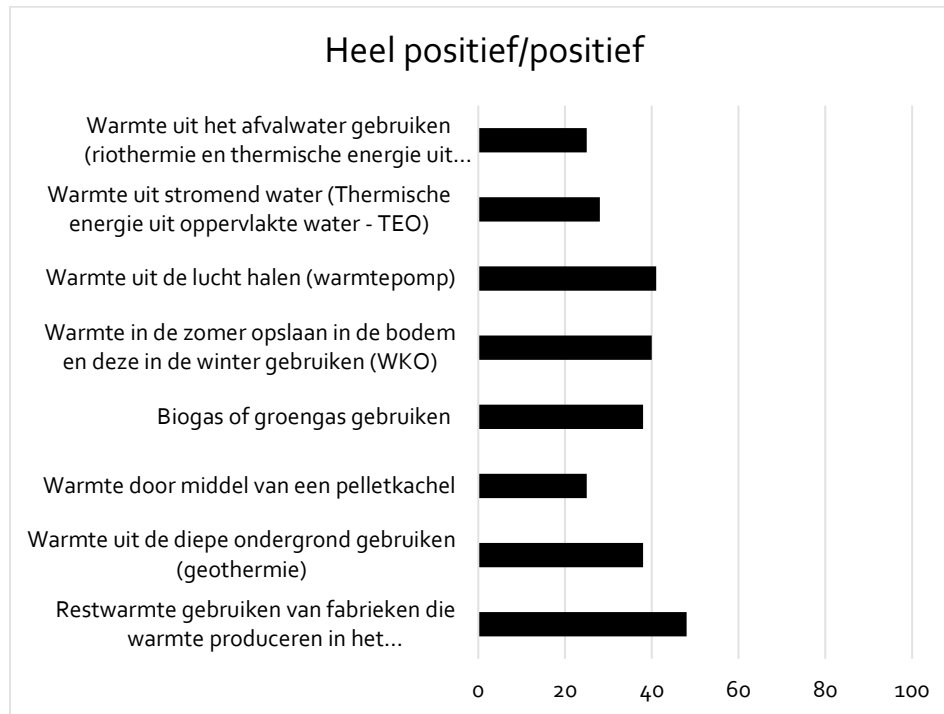

Met welke verschillende duurzame alternatieven zijn inwoners al bekend?

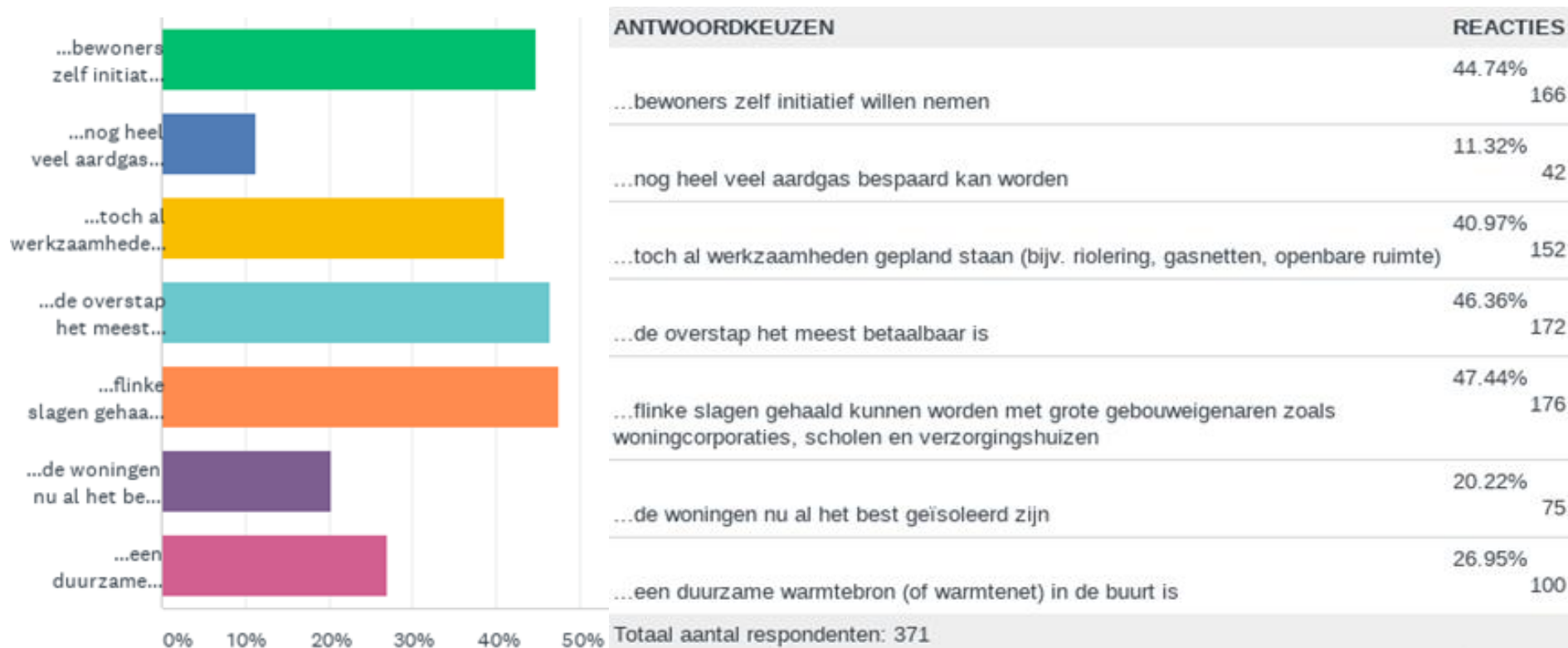
ANTWOORDKEUZEN	REACTIES
Warmte uit de lucht halen (warmtepomp)	71.28% 273
Warmte in de zomer opslaan in de bodem en deze in de winter gebruiken (WKO)	52.22% 200
Restwarmte gebruiken van fabrieken die warmte produceren in het productieproces (restwarmte, beperkt mogelijk)	48.56% 186
Warmte door middel van een pelletkachel (beperkt mogelijk - alleen in buitengebied)	51.17% 196
Biogas of groengas gebruiken (beperkt mogelijk - alleen in buitengebied)	39.95% 153
Warmte uit het afvalwater gebruiken (TEA, nader onderzoek nodig)	17.23% 66
Warmte uit de diepe ondergrond gebruiken (geothermie, nader onderzoek nodig)	42.04% 161
Warmte uit de zon halen met zonnecollectoren (zonthermie)	68.41% 262
Geen van de bovenstaande mogelijkheden	13.84% 53
Totaal aantal respondenten: 383	

Hoe denken inwoners denken over deze alternatieve warmtebronnen?

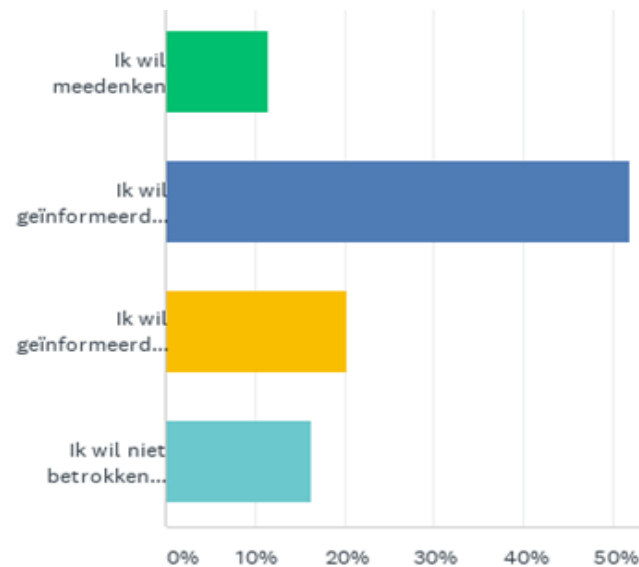

	HEEL POSITIEF	POSITIEF	NIET POSITIEF/NIET NEGATIEF	NEGATIEF	HEEL NEGATIEF	WEET IK NIET/GEEN MENING
Restwarmte gebruiken van fabrieken die warmte produceren in het productieproces (restwarmte)	11.84% 45	35.79% 136	23.68% 90	10.79% 41	6.84% 26	11.05% 42
Warmte uit de diepe ondergrond gebruiken (geothermie)	7.67% 29	30.42% 115	23.02% 87	15.87% 60	10.58% 40	12.43% 47
Warmte door middel van een pelletkachel	9.55% 36	15.92% 60	16.45% 62	24.14% 91	25.73% 97	8.22% 31
Biogas of groengas gebruiken	11.17% 42	26.60% 100	23.94% 90	12.77% 48	11.17% 42	14.36% 54
Warmte in de zomer opslaan in de bodem en deze in de winter gebruiken (WKO)	11.11% 42	28.57% 108	27.25% 103	11.11% 42	8.73% 33	13.23% 50
Warmte uit de lucht halen (warmtepomp)	12.20% 46	28.91% 109	20.42% 77	15.92% 60	16.45% 62	6.10% 23
Warmte uit stromend water (Thermische energie uit oppervlakte water - TEO)	6.10% 23	21.49% 81	29.44% 111	11.41% 43	7.43% 28	24.14% 91
Warmte uit het afvalwater gebruiken (riothermie en thermische energie uit afvalwater - TEA)	5.04% 19	20.16% 76	35.01% 132	11.14% 42	5.57% 21	23.08% 87

In welke buurten zouden inwoners beginnen met de overgang naar een duurzame warmteoplossing?

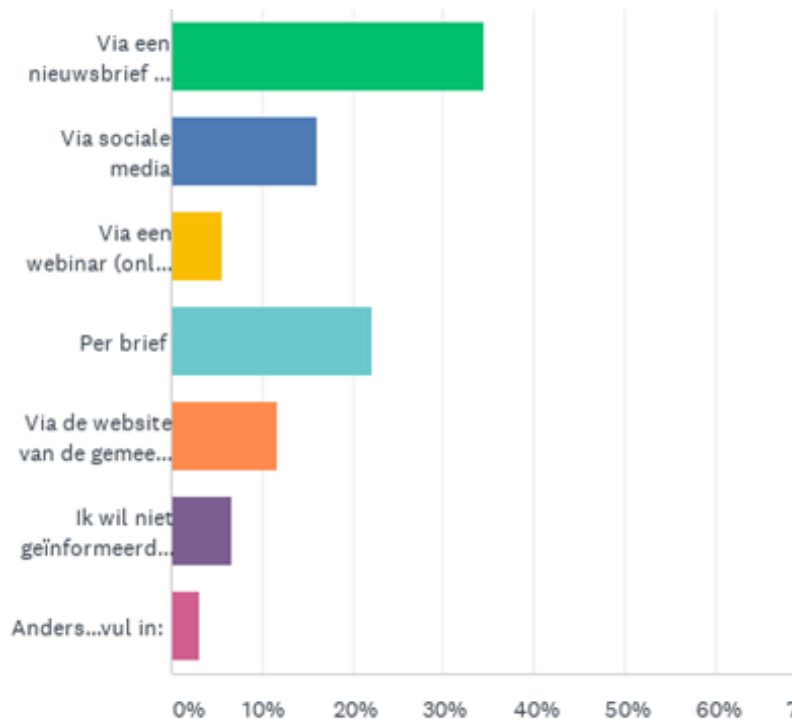

Hoe inwoners betrokken willen worden bij de plannen over de warmtetransitie voor de hele gemeente

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Ik wil meedenken	11.46%	44
Ik wil geïnformeerd worden	51.82%	199
Ik wil geïnformeerd worden en meedenken	20.31%	78
Ik wil niet betrokken worden	16.41%	63
TOTAAL		384

Hoe willen inwoners het liefst geïnformeerd worden?

ANTWOORDKEUZEN	REACTIES	
Via een nieuwsbrief per e-mail	34.55%	133
Via sociale media	16.10%	62
Via een webinar (online bewonersavond)	5.71%	22
Per brief	22.08%	85
Via de website van de gemeente Zundert	11.69%	45
Ik wil niet geïnformeerd worden	6.75%	26
Anders...vul in:	3.12%	12
TOTAAL		385

think. do. connect.

E:M+MA.